

سرحد: شهنذر زاده فله‌لی

امیر ملی

محل اداره‌سی:

جنال اوغلنده « حکمت » اداره خخانه‌سیدر.

حقه‌مقرون، اغراضدن سالم‌افکار ومقاله * صحیفه‌لر من آچقدرد.

نشری تاریخندن اون کون کچمش نسخه‌لر ایکی غروشدرد.

«HIKMET»

Journal l ture, quotidienet politique

DIRECTEUR-PROPRIETAIRE :

A. HILMY CHEHBENDER

حقیقه‌ خادم یوی غز نه‌در

نسخه‌سی : ۱۰ پاره‌در

اداره مدیری : فله‌لی

محمد زه‌نی

اشترا پدلی :

برسنه‌لکی ۹۵، آلتی آلتی ۵۴ غروشدرد.

پوسته اتحادیه داخل ممالک اجنبیه ایچون قرق فراقدرد.

اعلانات ایچون اداره مدیریه کوروشمک لازمدر.

ABONNEMENT

un an : 95 piastres et six mois 54 p.

Union postale : un an, 40, six moi, 25 Fr.

Rédaction : Constantinople, Djagal oglou

نسخه‌سی : ۱۰ پاره‌در

اجتماعیات

تورکرلی قورتارمق ایچون

« چه اترسی کیجه‌سی حلال ایدرسه، بی اسرائیل محاربه‌دن کف ایدمکدی . شومیل [ع. س] دعاایتدی، کونش باغادی . اونزده حربه دوالله بلده‌ی فتح ایتدیلر . تاریخ مقدس »

دورت سنه‌در ، هرکس فکرینی آچیقجه سویله‌ییلدیکی و فکر ، بو مهم مسئله مناقشه ایدیلرکی اولدی . بوکون ده عثماني موازنه‌سنگ ال‌مهم اساسلارندن برنی بومسئله تشکیل ایدیور . تورکرلی قورتارمق : ایشته برجه‌که هر تورکی شدله علاقه‌دار و دقتی بولونمه دعوت ایدیور . لکن بوجله‌دن نه آکلایوروز؟ دورت سنه‌در ، بونک ایچون نه‌یادیق؟ وحالا نه‌یادیق ایسته‌نیلیور؟ ظن ایدرزکه ، تدقیقه شایان اولان جهتلر بونلرد ، « تورکرلی قورتارمق » جه‌سی بارلاق ، جاذبه‌لی برجه‌لدر . لکن مهم اولان جهتی ، جمله‌نک شکلی دکل ، بو یابده پاییلان ، پاییلانق اولان شیلردر .

عجبا دورت سنه‌در ، تورکرلی ایچون نه‌یادیق؟ تورکرلی قورتارمق ایچون پاییلش بر ایش واری‌در؟ والا بورلری تدقیق ایدم . بوده قولایدر . دورت سنه‌ک وقوعه بر رسم کچید یایدیرمق و بونلرک ثمره و نتیجه‌سی تحلیل ایتک مقصد ایچون کافی‌در .

انقلاب و مشروطیتله برابر ، هر فرد و هر عنصر ، باجله حقوقیه مجهز و باجله تدارکات جدالیسی ایله مسلح اولارک میدان جدالده جالبشمق حق قازاندی . عثمانی عنصرلی ایچنده الک آز مجهز ، الک آز مسلح اولانی، تورکرلی ایدی .

قبل انقلاب ، ملت حا که عنوانی حائر بالتقص اولان تورکرلی ، ملت حا که اولمق شویله دورسون ، حکومت‌لک چیرکین شکللرینه مالک ایدی . برقاق عصردن بری ، بعض تورک رؤسا و صنادیدی مستثا طوطولرسه ، تورکرلک انحق بروظیفه‌سی اولدینی کوریلورودی : بونون قوه نامیلرینی توکه‌دی برجه‌سنه اوغراشهرق و کندنی موجودیت عنصریلرینی ته‌لکدن ته‌لکه‌ی آتارک، رؤسا و صنادیدلک اقتدار و سطوتی دوام ایتدیرمک، برحاله‌که تورکرلی :

اجرتله طوطولش قرون وسطی « قوندوتی به‌ری » دلبین کوکللی عسکرینی

خاطره کتیریورودی :

تورکرلک حیات و سعادت هیچ کیسه‌نک میزان محاکمه‌سنده بر نقت کورسته‌میورودی . تورک دیمک :

آج ، چپلاق ، هرایسته‌نیلن یره سوق ایدیله‌یلیر ، اکثریا نریه و نیچون کیتدیکنی صورماز ، و صورمق لزومی‌ده حس ایتیز ، کور بر آلت ، چکیمش بر قلنج ایدی !

حکومت و سیاست ، بوقلنجی برکره‌اله

کچیرمکدن عبارت صایلیورودی . بومکروه اصول ، زواللی تورک عنصرینی سریع بر اقراضه دوعری سوروکلیورودی .

تورکرلک وفاتیله مولوداتی مقایسه ایدیه . بیلسسه ، شیمدیکی تخمینلردن استدلال ایله دینیه‌ییلیرکه ، بو عنصر نه‌یه بوقدر ضعیف قالدینه دکل ، ناسل اولوب‌ده قالا‌ییدیکنه حیرت ایتک لازمدر . بوده‌شتی آکلادا بیلیم ایچون یالکیزلر برمثال ایراد ایدمکچیز :

سویش قتلک کشادنن بوکونه قدر یتنه ، سوق ایدیلن تورکرلک عددی برقاق ملیونونه بالغ اولویور ، حالوکه عودت ایدنلرک عددی یوزده یکریمی کچیمور؟ قتال قوم‌پایه‌سندن آلیناق اعداد حقیقیه‌ی مشمعر بر ایستایسته‌شتیق ، الک قاتی یوره کلیری قان آ اغلاداجق قدر مؤثر اولدیفنه شبه ایدیلله‌منز .

صوک عصر ظرفده عینی سیاست تطبیق و بونلرک نتیجه‌سی اولان مئادی محاربه‌لر یوزدن آرتیق تورک عنصری ، بونون عناصر عثمانیه‌نک الک ز زیاده استراحت ، همت ، تکامله محتاج قالانی اولمیش ایدی .

ملت حا که عنوانی ، زواللی عنصر ایچون یار و اغیارک متفق ایراد ایتدیکری براسناداذب براسنستزای الم ایدی .

هر عنصر ، عموم ایچون جاری اولان اعتساف و استبداد سیاسته رغماً ، جاعت تشکیلاتی ورؤ، و سالی ملیه و روحانیته‌نک فداکارانی سایه سنده ، برشه سعادت مالک بولونیورودی . هر عنصرک کندیته کوره خسته‌خانه‌سی ، ایشام‌نام ملجاری ، تعاون صندقلری ، برغایه خیالیالیسی ، برطرز حرکتی وار ایدی . تورکرلی ایسسه ، زمام اداره‌لرینی شایان حیرت برتوکل و مطلقا و غتله رؤسا و حکومتک آینه تسایم ایشلر و بونلرک هپسندن محروم قللمشردی .

فرنگی کی مستولی خسته‌لکله ، حفظ الصلحه‌نک نقصانه ، مئادی محاربه‌لر بالضروره انضام ایدن عمومی بر ضرورت وسفالت ، تورکرلک عنصرینی عددایاری به ایتدیرمش و قولیه فتح نیج ایتدیکی وطنده کندیسنی عادتاً یابانچی و تمام‌تیمارله محتاج برافش ایدی . برحاله‌که :

تورکرلک وطنلریده کی وضعیتی ، اوندونده اوطوراجق بر اوطه بولامایان و هر هر کسی اسکان ایتدیکی حالده کندیلیسی سونوقاقده قالان بر او صاحبک وضعیتی آ آ کدیریورودی !

ایشته حلول مشروطیتده ، سائر عناصرله برابر میدان جدال ورقابسته کیرن تورکرلی حالده ایدیلر . عجبا تورکرلک شوحالتی بیلمه‌سی لازم لازم کلنر ، ناصل علاج‌لر بولایلر و نه‌یادیلر؟

عجبا تورکرلک ، باخله سوبه علم و اقتصاد و حتی تمسک ملی اعتباریه دیکر عنصرلردن دها کری اولدینی آکلادیلر : آ کلادامق قابل دکلدی . آ نه چاوه‌که تورکرلک حیات و سعادت یتنه ایتکچی درجه‌ده برافیلدی ، یتنه اول امرده دوشونیلن ، تورکرلک دکل ، تأسس ایدن حکومت ودها دوعریسی موقع اقتداره کچن شخصیتلرک ادامه‌اقبال اولدی . برحاله‌که اسکی باب‌عالی‌نک ، اسکی صدراعظم‌لرک شکل تفکری و حرکتی ایله یکی رجاک حرکت و تفکری آره‌سنده هیچ بر فرق یوق ایدی . یالکر آتیده بحث ایدمکچیز بعض غرب و مضر فکرلرده اسکیلر ضم ایدیلدی .

یکی دورده دخی ، اسکی دورده اولدینی کی ، تورکرلی ، یالکش بر سیاست تأیید ایچون مأولرندن آریلارک ، عناصر سائر اوزم‌رینه صالیریلدیلر . قسطنطین قالقوب یتنه کیدن بر تورک ایله یتنده اونی بکلن بر بدوی‌نک کوره‌چی ضرر هیچ‌ده مساوی دکلدر . وطن خاصنده مهاجم بکلنه‌نک ضرری بر ایسه ، برقاق آباق‌سفرله کندیته یابانچی بر محیطه دشمن صفیه کیده‌نک ضرری اوردرد .

شیمدی بوسیاسته ، تورکاکی سومک و دوشونمک معناتی ورمک ممکن می‌در؟ محرو- مینلر ایچنده چالیشه چالیشه تاب و توانی کسپیلن برخسته‌نی ، اعاده قوت و عافیتی ایچون ، فراش استراحتده برقاقجی پرده ، حالا اونی خدمات شاقده سوروکله‌مک ، عجبا خسته‌ی قارشی بر نشانه شفقت و مودت می‌در؟

هر حادثه‌نک محاسنی ، اسبابنک احسانه متوقف اولدینی دوشونیلرسه ، تورکلی قور- تارمق ایچون‌ده اونی ضعف و اضمحلاله سوق ایدن اسبابی اورطه‌دن قالدیرمق ایجاب ایدردی . مع‌ائأسف درت سنه‌در ، بونک ضدنامی پاییلدی . اوتهدن بری تورکرلی ، حس دینی و حب مقام خلافت ساق‌لرله سوروکله- نیورودی ، بز اولنره برده عزت نفس ملی ، شوق تاریخی و یالان امیدلر علاوه ایتدک ، یعنی اولنری و طرطه اقتراضه مطیعانه کورتوره‌بیلیم ایچون اسکی تشویق‌لره برطاق یکی تشویقلری‌ده ضم ایله‌دک .

بو یالکش بولی طوتانلر ، شبهه یوق‌که تورکرلک قصدی دشمنلری دکلدی . لکن یایو سیاست نخوستی آکلایم‌یه‌جق قدر غافل و یاخوده بویه برسیاستله تورکلی قورتارمق امیدنی بسله‌یجک قدر خیالپرست و جاهل ایدیلر .

مشروطیت ، عثمانی ملکیتی اورش پرده اخفای پیردینی وقت ، هر عنصرک حالت حقیقیه‌سی کوروندی . دیدیمک کی تورکرلی ، هر عنصردن دها بورغون ، دها فقیر ودها محتاج ایدی . بونی زمامدارانده کوردیلر . لکن اسکی سیاست سقیمه‌ده و امدن و خیالندن و از کج‌مدیکری ایچون تورکلی خسته‌لکله‌نن قورتارمق و اونی ایلرولمک امکاتی پک منطقی بر خصوصده آردایلر . عناصر سائر عثمانیه لسان حال ایله « تورکرلک ایلروله به بیلمسی ایچون براز وقت لازم . موازنه عناصرده مل الملی ایجاب ایدن تورکرلک سزدن کری قالماسی موافق‌دل . هله سزده براز طورک . تورکرلک سزک سوبه

اقتصاد و مرتبه تروتکیزی بولسون‌ده اوندن صوکر برابرجه بوررسکیز . دیدیلر . عناصری توقیفه قالقشمق ، بر خارقه کورستمک املی ایدی . لکن بوخارقه کورسته‌ریله بیلش اولسه‌یدی بیه ، هر نقطه‌دن مقبول برشی می ایدی ؟

حالبوکه بزه اقتضا ایدن خارقه شو ایدی : آله‌کی قوای کافی‌نی تورکرلک دردینه علاج ایتمک و اونلره عناصر سائر آراسته‌کی مسافه‌ی آز برمدنه حذفک بونی بولمق . شومقاله‌ده ، تورکرلک بر قسم اضطراری تشریح ایتدک . بونی تعقیب ایدمک مقالته‌ده دخی کوریه‌بیلیمکیز دردلر منی و عقلمک یتدیکی قدر چارولرینی سردایدیمکچیز . یالکیز بوکونلک مقاله‌منه ختام ورمک ایچون دیه‌م که :

تورکرلک بوکونکی وضعیتی ، اگر براز دها وخیم دکسه ، هر حالده دور استبداددن دور آلدیمز کونکی وضعیتلرک هان هان عینی‌در . بونی اعتراف ایتدی بزه ، تا که تداوی امکانی حاصل اولسون . دردنی صاقلایان درمان بولاماز . ف . ا . ح .

تاریخ افراسیاب

(عثمانیئر لوبد) ک خصوصی تلفرافنامه‌لری آلمانیا ایدراتوری برلین ۲۸ اغستوس — ایدراتور و بیلدک احوال حمیه‌سی تدبیراً ایشلمکده‌در . رومانیزم اغریلری کچمشدر . ایدراتور بوکون یانغنی ترک ایدمکچدر . پنجنه افشانی عاتله ایدراتوری (قاسم) دن برلینه عزت ایدمک برلین سرانیده براندتیرغ ولاننک شرفه کسیده اولنه‌جق ضایفه اشتراک ایدمک و اونچی قول اردو رسم کچیدینه حاضر بولونه‌جدر .

فون درغولچ باشا برلین ۲۶ اغستوس (کچمشدر) فون درغولچ باشانک قریباً بر مأموریت رسیده‌یله تورکیه کیده‌جکنه داتر (نوبه ورمیا) غزنه‌سنگ ویردیکی حوادث کولنیه‌جایتونک تکذیب ایتکده‌در . محافل عثمانیه‌ده سیاحت مذ کوریه‌عظیم بر اهیت عطف ایدیلورمش . قوت برختولک تکلیف برلین ۲۶ غوز — کولنیه‌جایتونک غزنه‌سی پک زیاده حائر اهیت بر مساله‌ده قوت برختولک تکلیف حقدنه بروج‌نی مطالعه‌ده بولونیور : قوت برختولک تکلیف حقدنه قریب‌اوقوع بوله‌جی‌مذا کرانده ائتلاف و اتفاق ملتده برتفریق وقوعه کله‌سنه‌مه‌ما امکان دقت ایتک شرق مسئله‌سی ایمایندن‌در . دول معظه اغنی تورکیه‌نک انکشاف و اورویاصح و مسالمتک اخلاص الماسنی دریش ملاحظه ایلل‌ددر .

قوت برختولک تکلیف تورکیه‌نک اسایشنه رعایت اولمق اوزرنه اعطا اولنان تایناتک آرقه‌سنده تورکیه‌ی اورویادن قالدیرمق آرزولری صراحه کورولکده‌در . تورکیه‌ده عناصر غیر مسلمه قوت برختولک مهالک ضربه‌نی اسلاملر قدر حس ایدم‌یلورلر . خرواستانده دوجاراعتساف اولان صربلر تورکیه صربلرک آوسریا اداره‌سی آلتنده رفاه ایله یاشایم‌یه‌چلرلدر .

آلمانیا ایدراتوری برلین ۲۷ اغستوس — آلمانیا ایدراتوری خسته‌لندن طولانی اسویجره سیاحتندن صرف نظر ایتدرد .

شرق احوال برلین ۲۷ اغستوس — شمالی آلمانیا غزنه‌سی قولونیا و فرانکفورت غزنه‌لری دول معظمه‌یه خطاباً اورویا هیشتادولیه‌سی ایله فون‌الماده اشتغال ایتملری و شرک و ضعیف تهدید آتیزنی بر فکر مسالت ایله تعقیب ایتملری خصوصده اعطای وصا ایتکده‌درلر . قرطاطلیرک مجری اسکوب ۱۴ اغستوس — قره طاغیلر موقرا ایله نووشیق قوللرینه هجوم ایتلردرد . محاربه هنوز دوام ایتکده‌در . عثمانی

الواح حیات

تورکرلک الملی مقدراندنن بر یپراق

[چوقلق خاطراتدن :]

بوکرله دولو بر انبار واغوننک ایچنده ، بووکر ایکی بوکوم ، بم‌کی کوچوکر ایسه باشلی طواونه دیکمکده اولدینی حالده اوطو- ریورودی . اوزاتقی احتیالی یوقدی . هرکس اوطوردینی پرده اوپورودی . صو یوق ایدی . لکن پرده بر آرشون قار وار ایدی . هرکس ، قار ییورودی ، یاخوده وارسه دستینه طولد- یردینی قارک آرمه‌سنی بکلیورودی . بوسبیلله سینه خراش بر اوکسورک صداسی هیچ اکسلیورودی .

بزم انبار واغونی ، آتش یتش قدر واغوندن مرکب قطارک آرقه طرفلرنده بولو- نیورودی . ایکی لوقوموتیف ، بو اوزون قطاری ایکی اوج ساعتک مسافیه قدر سوروکله‌دکن صوکر ، برکجه ، صو آلق بهانه‌سیله صروشمش کیمش ایدی . بز ، مأموردن خالی بر استاسیون اوکنده ، طومش بر دره کتارنده بکلیوردق . اوج کون ظرفنده آرتق کک قلامغه باشلامشدی . صباحه‌قارشی ، برچوق فریادلی ، بی‌ایواند پردی . هرکس باغریورودی .

— قاقام . . . روس کلیور . . . همیزی طوبه طوتانق . . .

— ایدیز قاجیکیز ، قازاقلر کوروشم . . . واغونلرک یالکیز ایچلری دکل ، اوستلری ، کتارلرنده کی کزینی یرلری‌ده دولو ایدی . هرکس ، قیامت برنی آکدیراجق بر شاشیق‌لقله ، واغونلردن اینور ، طشره فیلاپور ، یا نیور بولی استقامتجه ، یاخوده قارشی‌ده کورون برصیرا تیرله دوعری قوشور ، کیدیورودی . هر فقدان پرسس چقیایورودی ، هرکس باغریور ، اوغانی ، بابانی ، قاریسی ، آسانی آرپور و چاغریور ، مع‌مایه دورمیور ، کیدیور ، قوشیورودی

بیم‌الی ، یوریه‌یجک قدر خسته اولان والدهم طومشدی ، دیکر آله‌ایسه هنوز بش یاشدکی همشیره‌ی طوتیورودی . مسن وخسته اولان بابام ، دیزلرینه قدر کان قارلرده محتلی آدیلرله زردیول آچغه اوغراشیورودی عالم‌من ، پک کتیر ایدی ، لکن زشمیدیلک اوج‌بش کشتی به‌ایتش ایدک . براز هیجانم کچدیکی برقاق ساعت یوروندیکی وقت ، دو قسانق و کوکورتوم بوبوک‌والده‌م‌نک واغونده برافیلدینی فرقی ایتدک ، دونمک غیر قابل ایدی ، همه‌ده کم دونه‌جکدی . پدرمک کوزلردن برقطره تلطف ، صولوق ینانلرینه دوشدیک صیراده ، والدهمک جانفشراش بر فریادی ، بزی دملی به‌چوری . والدهم باغریورودی :

— اوغلم . . . یاوروم! اوغلم زرده ؟ دو قوز ایتق کوچوک قارداشم ، اختیار خاله‌م‌نک قوجاغنده ایدی . واغوندن اینرک اوده بزمله برابردی . لکن شیمدی اونی کورده میوردق . زواللی چالکش والدهمک ، اوقارلی اووالرده حزین برعکس صدا حاصل ایدن اینتی هیچ اونونام :